

SUOMENTANUT TERHI VARTIA

LUCY FOLEY

Agatha Christie

MURHA

ALPEILLA

NEITI MARPLE - MYSTERI

WSOY

LUCY FOLEY

MURHA

ALPEILLA

NEITI MARPLE -MYSTEERI

SUOMENTANUT TERHI VARTIA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ensimmäinen painos

Englanninkielinen alkuteos *Murder at the Grand Alpine Hotel*
Translation entitled *Murha Alpeilla* © 2026 Agatha Christie Limited.
All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE, MARPLE, the Agatha Christie Signature and the AC Monogram Logo
are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

Suomenkielinen laitos © Agatha Christie Limited 2026
Lucy Foley asserts the moral right to be identified as the author of this work.

Werner Söderström Osakeyhtiö
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
ISBN 978-951-0-52806-8

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@wsoy.fi

*Vanhemmilleni, jotka jaksoivat kuunnella, kun tarinoin
loputtomiin takapenkillä, ja saivat minut rakastamaan sekä
kirjoja että vuoria!*

Prologi

Klo 9.25

Grand Alpine -gondolihissin yläasema

Sveitsin Alpit 1950

Gondolihissi nousee hiljaa pilviverhon läpi jäätyneseen maailmaan vuoren laelle. Tuo nykyaikaisen insinööritaidon ihme liukuu kallioon poratun ilmaköysiradan varassa, ja korin punainen, kiiltävä pinta erottuu räikeänä harmaanvalkoisesta maisemasta.

Kyydissä on vain yksi ihminen. Kaiketi hotellin asiakas matkalla laskettelemaan innokkaana heti aamusta. Yöllä satanut lumi peittää valkeana vaippana vuoren laen ja viereisen jäätikön. Aamun valossa se hohtaa suorastaan helmiäisenä. Sinertävät painaumat jäätikön pinnassa kätkevät alleen hengenvaarallisia halkeamia.

Hissiaseman hoitaja tömistelee jalkojaan ja puhuttelee lämpöä käsiin pienessä asemakopissa. Hän odottaa jo juttutuokiota matkustajan kanssa, vaikka ihan lyhyttäkin. Asemanhoitajan työ täällä korkeuksissa on kovin

yksinäistä, kun seurana on vain kotkia ja ainoana äänenä valtavan jäätikön aavemainen natina ja paukahtelu, kun se jatkaa ikuista valumistaan kohti laaksoa ja siellä sijaitsevaa kaupunkia. Hän tuntee esi-isiensä pelot, sillä ennen vanhaan häijyjen vuorenpeikkojen ja jättiläisten uskotaan elävän näillä seuduilla ja siksi vuoristoa pidettiin noituuden tyyssijana. Toisinaan hän uskoo taruihin itsekin, kun äkillisen jäävyöryn aiheuttama ryminä kaikuu kallioseinämissä loputtomiin, kun salamat iskevät sinipunaista taivasta vasten talvimyrskyn tullen tai kun kaukaisuudesta kuuluu lumivyöryn vaimea jylinä.

Gondolihissin matkustaja nojaa päätään takaikkunaan vasten ilmeisesti maisemaa ihaillen.

Hissi pysähtyy kirskuen. Ovet avautuvat. Matkustaja ei liikahdakaan.

Hissiaseman hoitaja kurkistelee asemakopin ikkunasta. Nukkuuko matkustaja? Vai eikö hän halua nousta kyydistä? Ehkä hän matkustaa gondolihissillä vain maisemien vuoksi ja haluaa nyt palata alas. Mikä sinänsä olisi ihan viisasta, koska luvassa on rutkasti lisää lunta.

Jotain outoa matkustajassa kuitenkin on. Tuo täydellinen liikkumattomuus. Hissiaseman hoitaja kokee olevansa ihan yhtä yksin kuin ennen hissin ja sen ainokaisen matkustajan ilmaantumista pilvipiepiteen läpi.

Pitäisikö käydä tarkistamassa tilanne?

Vaikka hirvittää.

Äkkiä hän tuntee suurta tarvetta tehdä ristinmerkki (mikä on hyvin outoa, sillä hän on kunnon sveitsiläinen protestantti).

Juuri kun hän astuu asemakopista hyiseen pakkaseen, gondolihissi nytkähtää hieman eteenpäin ja lukkiutuu paikalleen. Siinä samassa hississä istuva hahmo kallistuu eteenpäin jäykkänä ja elottomana kuin takanreunukselta putoava posliininukke ja kaatuu päistikkaa hissikorin teräslattialle.

Hissiaseman hoitaja tuijottaa näkymää hetken kauhuissaan. Sitten hän lähtee juoksuun. Jäisellä polulla liukastellessaan hän kuitenkin jo tietää, ettei kiirehtimisestä ole mitään hyötyä. Gondolihissin matkustaja on kuollut.

ENSIMMÄINEN OSA

Kaksi päivää aiemmin

Diana Glass

Seuraneiti

»Oi, katsokaa!» rouva Bantry huudahtaa. »Kerrassaan viehättävää! En muista milloin viimeksi olen nähnyt kotopuolella luistelijoita. Muistatko sinä, Jane?»

Grand Alpine -juna puksuttaa jäätyneen järven ranta-viivaa. Luistelijat pyrähtelevät kirkkaina väriläikkinä vasten lumista maisemaa.

»En, ystäväiseni», neiti Marple vastaa. »Vaikka meille kuningatar Viktorian aikana lapsuutemme viettäneille luisteleminen oli jokatalvista ajanvietettä.»

»Diana», rouva Bantry sanoo kääntyen puoleeni. »Tarkistitko juna-aikataulun? Siltä varalta että haluamme palata kaupunkiin ostoksille.»

»Tarkistin, rouva», minä vastaan. »Viimeinen juna kaupunkiin lähtee iltakymmeneltä ja viimeinen takaisin hotellille puoli tuntia myöhemmin. Aamulla puolestaan ensimmäinen juna kaupunkiin lähtee kahdeksalta ja ensimmäinen takaisin hotellille puoli yhdeksältä.»

»Miksi juna mahtaa kulkea vielä niin myöhään illalla?» rouva Bantry pohtii.

»Kaiketi siksi, että hotellin asiakkaat voivat halutessaan nauttia illallisen kaupungissa», minä vastaan. »Lisäksi siellä on kasino, yksi Sveitsin harvoista laillisista kasinoista.»

»Se ei kyllä ole meitä varten», rouva Bantry sanoo neiti Marplelle. »Maittava illallinen sen sijaan...»

»Pelaan mieluusti bridgeä», neiti Marple toteaa mieteliäänä. »Mutten ikuna pelaisi korttia rahasta. Se ei mielestäni sovi hienolle naiselle. Taidan tosin olla kovin vanhanaikainen.»

Rouva Bantryn ystävätär on vanhan naisen täydellinen perikuva, lähes liian täydellinen, sillä hänellä on sylissään lankavyvyhti ja käsissään puikot, jotka kilkatavat kilpaa rautatien hammaskiskojen kanssa. Neulomistahtia ei häiritse mikään, ei junavaunun tärinä eikä vieressä istuvan miehen olkapää, joka toisinaan osuu häneen, ei edes se, kun juna alkaa äkkiä nousta vuorenrintettä.

»Hotellissa on erillinen pelihuone», minä huomautan. »Kirjaston vieressä, tai niin brosyyrissä ainakin sanotaan.»

»Diana on tavattoman tarmokas ihminen», rouva Bantry sanoo iäkkäälle ystävättärelleen, »mikä helpottaa elämää suuresti, etenkin nykyään kun mikään ei tahdo pysyä mielessäni paria minuuttia pidempään.»

Pidän rouva Bantrystä, vaikka hän toisinaan puhuu minusta kuin en itse olisi ensinkään paikalla. Nyt hän kuitenkin kääntyy puhuttelevaan minua: »Miten montaa kieltä puhutkaan, Diana?»

»Kolmea», vastaan.

»Oliko se niin, että tutustuitte toisiinne junassa?»
neiti Marple tiedustelelee.

»Kyllä vain», minä vastaan. »Matkustin Lontoosta vierailulle tätini luokse Much Benhamiin. Rouva Bantry ja minä ryhdyimme juttusille, ja kävi ilmi, että hän tarvitsi apua saadakseen asiansa kuntoon kun...»
Vaikenen, koska en tiedä miten jatkaa.

»Kun Arthur oli kuollut», rouva Bantry jatkaa puolestani asialliseen sävyyn.

»Niin», totean kiitollisena. »Ja hän tarvitsi apua myös matkajärjestelyissä. Olin jo päättänyt vähentää töitani sotaministeriössä yhteen päivään viikossa, joten laadimme saman tien suunnitelman.»

Rouva Bantry hymyilee hyväksyvästi. »Diana-kulta, olet ollut suureksi lohduksi yksinäiselle vanhalle naiselle nämä viime kuukaudet. Onhan minulla tietysti neljä lastani, jotka käyvät uskollisesti tervehtimässä vanhaa äitiään, mutta heillä pitää kiirettä omassakin elämässään!» Rouva Bantry huokaisee mutta näyttää sitten piristyvän maisemia ihaillessaan. »Etkö sinä juuri ehdottanut tätä paikkaa, Diana? Vai...» rouva Bantry rypistää otsaa, »oliko tästä sanomalehdessä? Siinä näette! Minusta on tullut kovin hajamielinen.»

»Posti taisi tuoda teille brosyyrin», minä sanon.

»Niin, nyt muistan! Upea ja värikäs brosyyri se olikin. Taitavat lähettää niitä oikein tarkoituksella leskirouville, jotka ovat innokkaita tuhlaamaan perintönsä. Sitä paitsi brosyyreissä kaikki näyttää aina paremmalta kuin todellisuudessa. Tosin tämä paikka saattaa olla poikkeus. Katsokaa nyt!» Hän

heilauttaa kättään kohti junan ikkunasta avautuvaa näköalaa.

Vastasatanut lumi hehkuu kuin se olisi valaistu sisältäpäin. Pörröinen, musta orava loikkii kuusenoksalta toiselle niin että lumi pöllyää. Seuraavassa kaarteessa äkkään pientä liikettä tummien kuusipuiden lomassa, ja pian kolme alppivuohta takkuisissa talviturkeissaan kirmaa sulavasti pakoon punaista teräshirviötä, joka tuli häiritsemään niiden rauhaa.

Pieni junamme puurtaa uutterasti ylös vuorenrintettä. Sen painon saattaa aistia, kun vaunujen hammasrattaat loksahdelevat raiteiden keskelle asennettuun hammaskiskoon. Kuuluu huudahduksia, kun laukkuja ja pakaaseja vierii pitkin käytävää.

Kaukana alapuolella näkyy St. Celesten kaupunki, joka on nyt kuin pienoismalli eikä kaduilla kulkevia ihmisiä enää erota. Hetkeksi kaikki katoaa näkyvistä, kun ajamme pilvikaistaleeseen, ja sitten olemmekin pilvien yläpuolella ja minä muistan ne vähät kerrat, jolloin olen matkustanut lentokoneessa: tuntuu oudolta, kun on ikään kuin irrallaan maasta. Ranskalaismies osoittaa kotkaa, joka uljaana liitelee alapuolellamme.

Junavaunu on täynnä väkeä, saman hotellin asiakkaita kuin me, ja ilma on tunkkainen. Sähköinenkin, kun turkiksiin puettut olkapäät hankautuvat yhteen. Junaan noustessa ihmiset tungeksivat hieman sopimatomasti, kun kaikki halusivat ikkunapaikan nähdäkseen paremmin vuoristomaiseman. Mannereurooppalaisten kyynärpäätaktiikka sai britit kiukustumaan.

Vilkaisen muita matkustajia, jotka niin ikään majoituvat hotelliin. Amerikkalaiset näyttävät kovin hyvinvointiltaan meihin muihin verrattuna – he eivät ole joutuneet kokemaan pula-aikaa. Ranskalaisilla on hienoimmat turkikset, italialaisilla puolestaan tyylikkäämmät matkalaukut. Englantilaiset ovat valitettavan harmaata sakkia. Junavaunussa on muutama saksalainenkin. Aina kun he avaavat suunsa, käytävän toisella puolella istuva sotilaalta vaikuttava brittimies ärtyy silmin nähden. Matkustajien joukossa on myös viisi tai kuusi nunnaryhmää, jotka erottaa toisistaan kaapujen värin perusteella: tummansinistä, mustaa, vaaleansinistä.

Vilkaisen iäkkäitä matkaseuralaisiani ja hätkähdän hieman huomattessani, että neiti Marple tarkkailee minua kirkkaansinisillä silmillään, pää hieman kallellaan. Hymyilen kohteliaasti ja odotan hänen kääntävän katseensa. Niin ei kuitenkaan tapahdu, eikä häntä näytä lainkaan nolottavan avoin uteliaisuutensa.

En voi olla miettimättä, miltä vaikutan hänen silmissään. Kokeeko hän jonkinlaista samankaltaisuutta? Molemmat joutavia naisia. Noin neljäkymmenen vuoden ikäero ei merkitse mitään. Yhteiskunnan kannalta olemme aivan yhtä hyödyllisiä (eli hyödyttömiä). Kumpikaan ei tuota mitään, ei lapsia eikä muutakaan. Meistä on vain seuraneideiksi. Olemme ylijäämänaisia. Rouva Bantry puolestaan on ihan eri lajia, sillä hän on rouva, vaikkakin hiljattain leskeksi jäänyt. Hän huokuu arvovaltaa, jota me emme koskaan voi saavuttaa. On kuitenkin mukava työskennellä rouva Bantrylle. Saan elämälle tarkoitusta ja samalla seuraa, mikä on

huomattava parannus verrattuna tehtäviini sotaministeriössä.

»Onpa kaunis kaulakoru.»

Minulta menee hetki hoksata, että neiti Marple puhuttelee minua neuloen edelleen ahkerasti.

»Kiitos.»

»Sopiiko jos...?»

»Totta kai.» Esittelen hänelle ketjussa riippuvaa sormusta.

»Hopeaa», hän toteaa kuin arviota suorittava korukauppias, »kaksi sydäntä ja seitsemän granaattia. Kerrassaan viehättävä.»

»Kiitos.» Hän laskee sormuksen kädestään, ja minä painaudun selkänojaa vasten melko helpottuneena, kun rouva Bantry vuorostaan puhuttelee neiti Marplea kysyen: »Jane, mitä haluaisit tehdä hotellille päästyämme?»

»Luultavasti viihdyn parhaiten, kun saan ihailla vuoristoa sisätiloista käsin», neiti Marple vastaa. »Sen hyinen komeus lienee parhaimmillaan, kun voi itse istua mukavasti lämpimässä. Kun on tuo reumatismikin. Pakkasin oikein kiikarit mukaan lintujen tarkkailua varten.»

»Jane hyvä, nythän on talvi!» rouva Bantry huomauttaa. »Tuskin täällä on lintuja joita tarkkailla.»

»Niin», neiti Marple sanoo ja pyöristää hiukan haaleansinisiä silmiään, »mutta usko pois, tarkkailtavaa riittää aina. Ainakin St. Mary Meadin kylässä.»

»Ystävä kallis», rouva Bantry toteaa suopeasti, »onnistut näyttämään kovin viattomalta noin sanoesasi. Vaikka oikeasti olet kerrassaan ovela.»

Neiti Marple taputtaa villavyhtiä sylissään kuin se olisi pieni, kärsivällinen koira. »Minäkö ovela? Pois se minusta.»

»Mitä oikein neulot?»

»Jaa niin? Alppivillapaitaa Raymond-kullalle. Se pukee häntä varmasti, mikäli hän vain suostuu käyttämään sitä, pukeutuu näet kovin modernisti nykyään. Mistä tuli mieleen, että tämä on yksi niistä harvoista kerroista, kun olen pienellä lomamatkalla ilman Raymondin tukea. Siskonpoikani on kovin avokätinen. En silti voi olla tuntematta... että jään kiitollisuudenvelkaan. Tai miten sitä kutsuisi. Raymond nimittäin ilmaisee auliisti mielipiteensä siitä, mihin kulloinkin matkustan.» Sitten hän lisää kiireesti: »Mutta vain koska hän ajattelee minun parastani.»

»Voi sentään, mutta minulle sinä et ole kiitollisuudenvelassa», rouva Bantry sanoo. »Saamme kiittää tästä Gossingtonin kartanoa, josta uudet omistajat toivottavasti pitävät hyvää huolta.»

Juna päästää pitkän, murheellisen vihellyksen ajaessaan tunneliin, ja nyt hammaskiskojen ääni kaikuu kallioseinistä kuin jättimäisen ompelukoneen kolina. Luin jostakin, että vuoreen oli louhittava tunneli, koska sen seinämät ovat lähes pystysuorat.

Äkkiä vaunussa on lämpimämpää, hieman tukahduttavaakin. Ikkunat ovat kuin mustia peilejä. Kasvoni heijastuvat oudon kalpeina, ja silmien kohdalla on vain tummat kuopat. Vainajan kasvot. Käänän pääni.

Sitten olemme taas päivänvalossa. Korkeus saa korvat poksahtelemaan. Laakso alapuolellamme peittyy

kiehkuraisiin pilviin. Täällä korkeuksissa lumipeite on selvästi paksumpi ja puutkin ovat lumesta raskaita toisin kuin laaksossa. Hotellimme pilkottaa niiden välistä kuin valkeiden verhojen raosta.

Hevosten vetämät reet odottavat meitä asemalla, mikä entisestään lisää epätodellisuuden tuntua, etenkin kun valjaisiin kiinnitetyt kulkuset kilisevät hevosten liikkeessa ja puhaltaessa valkeaa höyryä pakkasilmaan. Jokaisessa reessä on ajuri, jolla on yllään punakultainen livree ja kultapunoksin koristeltu lakki.

»Jane», rouva Bantry huudahtaa ihastuksissaan. »Eikö ole hienoa, että tulimme tänne?»

»On toki», neiti Marple vastaa, »mutta minä luultavasti menisin mielummin jalan. Matkahan ei ole pitkä. Hevoset nimittäin. Mietin usein, että mahdammekohan me luottaa ihan liiaksi moisiin jättimäisiin, kurittomiin elikoihin...»

Neiti Marple kuitenkin joutuu muiden tavoin reen kyytiin, kun hänet siihen päättäväisesti ohjaa ajuri, jonka nenä punoittaa kylmästä. »On juuri satanut uutta lunta, *madame*», ajuri selittää ojentaen neidille paksun ryijyn lämmikkeeksi. »Hanki on jo niin korkea, että siinä on vaikea kävellä. Pimeän tultua on hyvä olla erityisen varovainen, sillä öisin voi olla liukasta.»

Meitä kiidätetään pitkin kuusien reunustamaa kujaa, lumi narskuu jalasten alla, pakkanen puree poskia. Sitten kuuset jäävät taakse ja Grand Alpine -hotelli kohoaa edessämme kaikessa loistossaan. Sisältä kantautuu musiikkia ja puheensorinaa, vaikkei ketään vielä näy. Katselen rakennusta, jonka molemmissa

päissä on goottilaiset tornit kuin suoraan sadusta, ikkunaluukut on maalattu punaisiksi, ja koristeellisin, kultaisin kirjaimin varustettu nimikyltti seisoo keskellä lyijykattoa. Ikkunoista virtaava lämmin hehku luo kodikkaan vastakohdan rakennusta ympäröivälle hyiselle autiudelle. Kaksi livreepukuista miespalvelijaa seisoo molemmin puolin pyöröovia kullankävyiset matkatavarakärkyt vierellään.

Kulman takana näkyy väkeä terassilla, josta avautuu näköala suoraan vuorenhuipuille. Luin brosyyrin huolellisesti kannesta kanteen jo ennen matkaa, joten paikka on jo tietyllä tapaa tuttu. Kuuluisa punainen gondolihissi kuljettaa hotellin asiakkaita vuorelle, samoin tuoli- ja kapulahissit; täällä uusin teknologia kohtaa hevosrekien romanttisen ajattomuuden. Vuorenrinteessä mutkitteleva kouru lienee pahamaineinen Verglasin kelkkailurata. Laajoilla rinteillä näkyy pieniä, värikkäitä pisteitä – laskettelijoita – kuin kermavaahdoton siroteltuja nonparelleja.

Kun nousemme reestä, mies punakultaisessa livreessä ojentaa jokaiselle pienen termospullollisen kaakaota. Kaakao on tummaa ja kiiltävää ja niin paksua, että se tuskin liikkuu kun kuppia kallistaa, ja mausteena on hiukan kanelia. En muista koskaan maistaneeni mitään yhtä tuhtia, en ainakaan sodan jälkeen.

»Ah», rouva Bantry voihkaisee maistettuaan juomaansa. »Voiko englantilaista kaakaota tämän jälkeen edes kutsua kaakaoksi? Ei mikään ihme, että hotelli oli täyteen varattu tätä viikonloppua lukuun ottamatta!» Sitten hän irvistää. »En tosin tiedä, mahtaisiko Arthur

hyväksyä matkakohdettamme. Hän pahastui suuresti, kun Sveitsi pysyi sodan aikana puolueettomana. Eikä hän mieluusti käyttänyt rahaa mihinkään. Hänestä tämä olisi varmasti kauhean tuhlaavaista. Mutta minähän elän kovin niukasti nyt kun häntä ei enää ole. Elämässäni ei ole muita ylellisyyksiä kuin matkailu. Ja Arthurin kuolema kyllä muistutti minua siitä, miten ohikiitävää kaikki on. Kun ajattelee, mitä kaikkea on vielä kokematta...»

Etäältä kuuluva mekaaninen ulina saa rouva Bantryn vaikenemaan. Käännyin ja pystyn juuri ja juuri erotamaan etäällä puksuttavan punaisen junan, joka kiihdyttää vauhtia sukeltaessaan metsään ja katoaa sitten näkyvistä matkallaan kohti laaksossa sijaitsevaa kaupunkia.

»Tuntuu hieman... kummalliselta», rouva Bantry sanoo. »Kun tietää, että juna on mennyt ja olemme täällä täysin eristyksissä. Onneksi sinä tulit mukaan, Jane. Sinun seurassasi on helppo viihtyä. Samoin sinun, Diana, kun olet niin taitava kaikessa.» Sitten hän kurtistaa kulmiaan. »Voi minua hupsua! Kuulostan kauhean melodramaattiselta. Mutta kun on kerran joutunut kokemaan sen, että omasta kirjastosta löytyy ruumis, ajattelee loppuikänsä, että mitä tahansa saattaa tapahtua.»

TERVETULOA GRAND ALPINE -HOTELLIIN!

Korkealla Sveitsin Alpeilla sijaitseva luksushotelli
houkuttelee vieraita läheltä ja kaukaa upeilla
vuoristonäkymillään ja koskemattomilla
puuterilumirinteillään. Talvinen sää on arvaamaton,
mutta pahuus löytää aina perille...

»Lucy Foley hallitsee lajinsa täydellisesti. Hän pitää
lukijan jännityksessä viimeiselle sivulle asti.»

FREIDA MCFADDEN

»Niin nokkela, tunnelmallinen ja jännittävä!»

SHARI LAPENA

»Älykäs, mukaansatempaava ja ihanan eskapistinen.
Kaikkien rakastama [neiti Marple] on herätetty upeasti
henkiin. Rakastin kirjan jokaista sivua.»

CLARE LESLIE HALL

9 789510 528068

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-52806-8